

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ПЕДАГОГІКИ І ПСИХОЛОГІЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ
ВІННИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА КОЦЮБИНСЬКОГО

**СУЧАСНІ ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ
ТА ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИКИ НАВЧАННЯ
В ПІДГОТОВЦІ ФАХІВЦІВ:
МЕТОДОЛОГІЯ, ТЕОРІЯ,
ДОСВІД, ПРОБЛЕМИ**

КИЇВ • ВІННИЦЯ • 2005

УДК 378.14
ББК 74.580
С95

Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми // Зб. наук. пр. – Випуск 7 / Редкол.: І.А. Зязюн (голова) та ін. – Київ-Вінниця: ТОВ фірма “Планер”, 2005. – 497 с.

Рекомендовано до друку вченою радою Інституту педагогіки і психології професійної освіти АПН України (протокол № 4 від 28.04.05 р.) і вченою радою Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського (протокол № 8 від 27.04.05 р.).

Редакційна колегія:

І.А. Зязюн, доктор філософських наук, професор, академік АПН України (м. Київ)
Н.Г. Ничкало, доктор педагогічних наук, професор, академік АПН України (м. Київ)
С.У. Гончаренко, доктор педагогічних наук, професор, академік АПН України (м. Київ)
О.В. Шестопалюк, кандидат педагогічних наук, професор (м. Вінниця)
Н.В. Абашкіна, доктор педагогічних наук, професор (м. Київ)
Б.А. Брилін, доктор педагогічних наук, професор (м. Вінниця)
Р.С. Гуревич, доктор педагогічних наук, професор (м. Вінниця)
О.С. Домінський, кандидат педагогічних наук (м. Вінниця)
В.І. Клочко, доктор педагогічних наук, професор (м. Вінниця)
О.М. Кoberник, доктор педагогічних наук, професор (м. Умань)
І.М. Козловська, доктор педагогічних наук (м. Львів)
Н.А. Побірченко, доктор психологічних наук, професор (м. Київ)
Л.П. Пуховська, доктор психологічних наук, професор (м. Київ)
В.О. Радкевич, кандидат педагогічних наук, член-кор. АПН України (м. Київ)
В.В. Рибалка, доктор психологічних наук, професор (м. Київ)
О.Г. Романовський, доктор педагогічних наук, професор (м. Харків)
В.К. Сидоренко, доктор педагогічних наук, професор, член-кор. АПН України (м. Київ)
С.О. Сисоєва, доктор педагогічних наук, професор (м. Київ)
М.І. Сметанський, доктор педагогічних наук, професор (м. Вінниця)
Г.М. Цибульська, кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник (м. Київ)
О.І. Щербак, кандидат педагогічних наук, доцент, член-кор. АПН України (м. Київ)

У збірнику наукових праць відомі дослідники, педагоги-практики середніх загальноосвітніх шкіл, професійно-технічних навчальних закладів, працівників вищих навчальних закладів I-II і III-IV рівнів акредитації висвітлюють теоретичні й прикладні аспекти реалізації впровадження сучасних інформаційних технологій та інноваційних методик навчання у підготовці кваліфікованих робітників, молодших спеціалістів, спеціалістів і магістрів.

Статті збірника подано в авторській редакції.

Для науковців і педагогів-практиків загальноосвітніх шкіл, професійно-технічних та вищих навчальних закладів, працівників інститутів післядипломної педагогічної освіти.

Рецензенти:

Г.П. Васянович, доктор педагогічних наук, професор
Г.С. Тарасенко, доктор педагогічних наук, професор
М.І. Томчук, доктор психологічних наук, професор

ISBN 966-22-22.0

© Інститут педагогіки і психології професійної освіти АПН України, Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського

РОЗДІЛ 5
ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ОСНОВИ ВПРОВАДЖЕННЯ
СУЧАСНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ
ТА ІННОВАЦІЙНИХ МЕТОДИК НАВЧАННЯ І ВИХОВАННЯ
СТУДЕНТІВ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ
III-IV РІВНІВ АКРЕДИТАЦІЇ

ДК 378.1

О.В. Абрамчук
м. Вінниця

ПЕДАГОГІЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ РЕАЛІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ПАТРІОТИЧНОГО
ВИХОВАННЯ МАЙБУТНІХ ІНЖЕНЕРІВ

Нове соціальне замовлення передбачає становлення українського патріота, людини яка поєднувала у собі загальнолюдські і національні цінності. Концепція національно-громадянського виховання студентської молоді є основою системи виховання студентської молоді в умовах незалежної України і становлення громадянського суспільства. Вона включає загальні філософсько-світоглядні засади, що відповідають сучасним соціальним потребам, вибір стратегії виховання, цілісну ієрархію цінностей, а також орієнтири щодо визначення психолого-педагогічних підходів і методів.

Система сучасного українського виховання передбачає пошуки цілком інших підходів до предмета, з опорою на національні цінності і на ефективні шляхи її засвоєння. Сучасний навчально-виховний процес потребує інтелектуалізації, насичення його проблемністю, збагачення змісту навчальних дисциплін матеріалами, які мають вплив на патріотичні почуття студентів [1, с. 3].

Під час навчання студенти набувають знання та навички, необхідні їм як майбутнім фахівцям і громадянам. У навчально-виховному процесі формуються їх свідомість, почуття, переконання.

Суспільно-гуманітарні кафедри, тематика яких безпосередньо пов'язана з українською історією, культурою, мовою, українською ідеєю, мають найбільші можливості для патріотичного виховання студентів. Для того, щоб найбільш ефективно використовувати заняття для виховання патріотичних почуттів, важливо передбачити зазначення у навчальних планах кафедр та окремих викладачів виховних мети та завдань кожного курсу, кожного заняття та розробити методики досягнення цієї мети.

У процесі дослідження ми виходили з того, що студенти технічних ВНЗ – майбутня технічна еліта, тому навчальні дидактичні матеріали, які використовуються на дисциплінах суспільно-гуманітарного циклу повинні викликати у студентів інтерес і бажання вчитися рідною мовою, бути цікавими, повчальними, містити інформацію, пов'язану з історією, культурою, традиціями України та українців, сприяти вихованню у студентів почуття національної гідності та почуття відповідальності за свою країну, свій народ.

Значні можливості у плані патріотичного виховання закладені у **курсі української ділової мови**, виховна мета якого передбачає поєднання завдань як мовного, так і соціального характеру: виховання у студентів поваги до мови країни, в якій вони живуть і навчаються, вплив на бажання знати українську мову й вдосконалювати культуру мовлення, формування патріотичних почуттів, поглядів, переконань, національної свідомості та загальної культури майбутнього інженера.

З метою реалізації патріотичного виховання студентів була розроблена система **текстів** інформаційно-пізнавального, історичного, наукового, професійного,

національно-патріотичного змісту („Українська мова серед мов світу”, „Переможниця світових конкурсів мов”, „Історія походження української мови”, „Історичний розвиток української мови”, „Стилістичні норми сучасної української літературної мови”, „Історія української науки”, „Світові досягнення українських учених”, „Рідне слово”, „Як нас звать”) для ознайомлення з історією та культурою української мови, мовними звичаями і традиціями українців, мистецькими скарбами, видатними постатями культури й науки, із моральними національними та загальнолюдськими нормами. Найкраще цим вимогам відповідають уривки з творів класиків української літератури та культури, діячів мистецтва, видатних вчених. Ці матеріали допомагають відобразити естетичний ідеал українця-патріота та гуманіста.

Проявом патріотизму О.Пономарів вважає любов до рідної мови, знання її історії, законів і перспектив розвитку, небайдужість до її правильного використання, культури мовлення [2, с. 14].

У плані патріотичного виховання особливо продуктивною є робота з розвитку зв'язного мовлення, яка передбачає підготовку до спілкування на різні теми (**підготовка повідомлень, виступів**). Такі завдання завжди цікаві студентам, якщо тематика наближена до життєвих інтересів молоді („Молодіжні проблеми в Україні”, „Відлуння Чорнобиля”, тощо), спрямована на оволодіння майбутнім фахом. Студенти виявляють не лише мовленнєву індивідуальність, але й свою громадянську позицію.

Бесіда на тему „Рідномовні обов'язки” закликає студентів до спілкування українською мовою у всіх сферах.

Використання **дискусії** є одним з головних методів формування професійної культури та розвитку мовлення майбутніх інженерів, а також їх суспільної активності. Студенти, як правило, включаються у дискусії екологічного, громадянського, загальнолюдського спрямування, теми та питання яких попередньо оголошені у планах занять: „Майбутнє моєї країни”, „Чи легко бути молодим?”, „Мова як фактор безпеки держави” тощо. Дуже ефективно поєднання дискусії з **навчальними іграми**, під час яких виявляються не лише мовні знання, а й громадянські почуття студентів, реальним є вплив на патріотичну свідомість.

У наш час, коли ділове мовлення набуло чинності державного атрибуту, одним з найголовніших завдань курсу української ділової мови є формування у студентів навичок ділового спілкування. Важливим у формуванні мовленнєвої культури є звертання до національного **мовленнєвого етикету** – толерантність, вміння вислухати співрозмовника, стримано висловити зауваження, повага та доброзичливість, які проявляються навіть при вирішенні спірних питань. У студентів формується переконання, що вдосконалення мовленнєвої культури сприяє розвитку інтелекту, створенню фахового образу, досягнення соціального престижу.

Не тільки словниковою стала **робота з фразеологічними словниками**. У такий спосіб студенти мають можливість порівняти й визначити моральні переваги та вади українців.

Навчальні проблемні ситуації та ігрові методи навчання оптимізують розвиток розумових здібностей особистості студента, активізації пошуково-пізнавальної діяльності, орієнтованості в різних соціальних умовах.

Роль **курсу історії української культури** у патріотичному вихованні студентів важко переоцінити. Культура є основним показником розвитку народу, відродження нації починається з відродження культури. Виховна мета курсу визначена метою патріотичного виховання – надання системи знань про культурно-історичний розвиток, духовні та естетичні цінності, менталітет української нації для формування патріотичної самосвідомості, збереження національної свідомості, гуманізації мислення, шанобливого і бережного ставлення до української культури.

У ході вивчення дисципліни розглядаються всесвітньо відомі культурно-історичні пам'ятки давнини, історичні розвідки і праці видатних дослідників української

культури, вітчизняних учених та представників української діаспори у світі, літературно-філософські твори. При такому підході студенти не лише постійно знаходяться під впливом найкращих здобутків української культури, мистецтва, але й постійно взаємодіють із минулою культурною спадщиною як творці сучасного українського культурного процесу. Кожний студент відповідно до власного інтересу та бажання обирає тему для **реферативного дослідження**.

У реалізації змісту патріотичного виховання студентів ефективними виявилися: **заняття-презентація, літературно-художньо-музична композиція, драматизація, заняття-концерт, заняття-мандрівка, музейні, театральні, культурологічні практикуми** тощо. Емоційний вплив на патріотичні почуття мала жива музика, особливо твори М. Лисенка, Г. Майбороди.

Патріоти своєї країни повинні знати найвизначніші явища, тенденції української культури різних епох, стильові напрямки українського мистецтва у контексті Європейського та Світового розвитку. Актуалізація знань студентів відбувається при проведенні **лекцій, семінарів, бесід** („Світочі національного духу”, „Українське Відродження” та ін.). Слушним є обговорення „Поучення” Володимира Мономаха, в якому накреслена програма навчання й виховання (заклик глибоко вивчати свою рідну землю, шанувати наукові здобутки інших народів), яка спрямована на формування патріотизму й гуманізму, яка актуальна й для наших часів.

До роздумів закликають студентів **бесіди** на теми „Відродження культури у 90-х рр.”, „Національне відродження й естрада України”. Сучасна культура сприймається студентами як реалія. Але шляхом порівняння високого і справжнього мистецтва з мистецтвом „широкого вжитку” студенти визначають свої смаки, віддаючи перевагу першому.

Необхідно обговорювати зі студентами реальні факти нашого життя, щоб виявити їх уподобання, погляди. Думка студентів на перемогу Руслани на конкурсі Євробачення збіглася з думкою ЗМІ, які назвали перемогу співачки „сплеском національної свідомості”, „вибухом патріотизму”. У ході **обговорення** студенти дійшли висновку, що перемогла українська співачка саме завдяки національній самобутності.

Бесіда про внесок видатних особистостей у відродження української культури, освіти, науки (наприклад, Г. Сковороди, В. Вернадського, М. Грушевського, Т. Шевченка, І. Франка, Л. Українки тощо) примушує замислитися над питанням „Що я зробив для України? Що моє покоління залишить після себе?”

Досвід викладання історії української культури дає підстави вважати, що при залученні студентів до вітчизняної мистецько-культурної спадщини у них відбувається узагальнення уявлень про себе, про своє місце в оточуючому світі, поглиблюються знання з психології, загальнонародської культури, формуються такі ціннісні орієнтації, як громадянськість, гуманність, патріотизм.

Заняття з **історії України** не лише давали інформацію про історичні події, які відбувалися у різні епохи на українській землі, але й залучали студентів до вдумливого прочитання історії свого народу, порівняння різних поглядів на одні й ті самі історичні факти, самостійного пошуку відповідей на спірні питання української історії, розуміння власної ролі у творенні сучасної історії, що впливало на патріотичні почуття студентів.

Найбільший вплив на патріотичні почуття студентів мали **лекції** „Освіта в епоху Київської Русі-України”, „Велике українське Відродження”, „Козацька доба”, „Гетьманство”, „Універсали УНР”, „Україна 60-х років”. Тому що цей матеріал найяскравіше демонструє розвиток українського народу, його освіти й культури, економіки й політики, саме вивчення української історії.

Заняття проводилися за такою схемою: після прочитаної викладачем лекції студенти отримували до практичних занять, **оцінюючи** історичні факти, **аналізуючи** причини й наслідки історичних подій, **моделюючи** історичні ситуації з точки зору сучасника. Такий підхід дав можливість студентам визначити національні риси, які демонстрували, наприклад,

козаки: воля, незалежність власна й країни, фізичне й моральне здоров'я, віра в Бога, пошанування старших, чесність, милосердя, жертвовність, патріотизм, національна свідомість, самосвідомість, вшанування народних традицій, потяг до знань тощо.

З метою найбільшого емоційного впливу на патріотичні почуття студентів при вивченні історії Київської Русі активно залучалися історичні пам'ятки літератури, наприклад, „Слово о полку Ігоревім”, у якому втілена духовна атмосфера епохи, моральні засади суспільства серед яких патріотизм є органічною рисою громадян.

У бесідах студенти виявляють інтерес до окремих фактів, які не мали широкого розголосу: катакомбна УПЦ, Бій студентської молоді під Крутами, „Живий ланцюг” 1999 у підтримку Народного Руху України, – але стали таким сплеском національної самосвідомості, свідченням національної солідарності, який має відголос донині, спонукаючи сучасну молодь до соціальної й політичної активності.

Екскурсії до історичних пам'яток, пам'ятників, монументів, музеїв примусили студентів порівняти ставлення до історії минулих поколінь й сучасників.

Теми доповідей на **науково-практичну студентську конференцію**: „Б. Хмельницький”, „І. Виговський”, „П. Дорошенко”, „І. Мазепа”, „Українське Відродження”, „Конституція П. Орлика”, „Український націоналізм – історія та сучасність”, „Внесок української молоді у розбудову незалежної держави” є підтвердженням зростання національної самосвідомості молоді, патріотизму.

Значні можливості для патріотичного виховання студентів закладені у **курсі соціології**. Виходячи з мети цієї навчальної дисципліни – розв'язання соціально-економічних і політичних проблем модернізації українського суспільства, під час занять з соціології реалізовувалася й виховна мета – відбувалося стимулювання студентів до участі у суспільному житті, їх бажання зрозуміти й намагатися вирішити соціальні проблеми, бути активним громадянином-патріотом. Зважаючи на основні функції соціології, здійснювали культурно-просвітницьку роботу, студенти орієнтувалися на прогностичну, управлінську діяльність.

Вивчення курсу соціології дало можливість корегувати патріотичні почуття студентів. Ознайомлення студентів з темою „Головні цінності життя” допомогло студентам у результаті обговорення визначитися з основними цінностями людини, суспільства, нації, сімейного життя. Студенти склали Кодекс цінностей патріота із абсолютних, вічних цінностей, національних, громадянських, екологічних, цінностей особистого життя.

На визначення морального ідеалу патріота спрямовані теми „Проблема злочинної молоді”, „Стан дисципліни у студентському колективі”, „Сучасні погляди на мораль”, „Вільний час”, „Здоровий спосіб життя”, „Ставлення до релігії”. Під час обговорення проблем моралі особистості і суспільства найбільший акцент робиться на моральний ідеал українця, який увібрав у себе загальнолюдські цінності й найкращі національні риси.

У дискусії „Зміни у вимірах цінностей сучасної молоді” студенти, використовуючи метод **аналітичного аналізу**, констатують втрату моральних цінностей молодих людей, які зустрічаються з життєвими труднощами. Та коли студенти звертаються до історії формування національного морального ідеалу, то приходять до висновку, що ідеал громадянина-патріота з часів Давньої Русі до наших днів, хоча осучаснився, але не дуже змінився. Україні потрібні справжні патріоти, які люблять й захищають свою землю, і зважаючи на обставини, на ситуацію, в якій опинилася країна.

Теми бесід „Погляди молоді на політику”, „Політичні стереотипи студентів” сприяють формуванню суспільно-політичної активності молодих людей. Засобами **протиставлення порівняння**: політична свідомість-байдужість, політична активність-ігнорування – **рольових іграх** студенти вирішують свою долю і долю своєї країни. Перемагає патріотична самосвідомість, переконання, що доля країни залежить від кожного з нас.

Цікавими у плані патріотичного виховання є **студентські дослідження** („Майбутнє України очима студентської молоді”): спостереження за активізацією, соціалізацією населення у передвиборчий період, аналіз соціальних процесів, які відбуваються у різних сферах діяльності.

У рольових іграх вирішуються найболючіші проблеми, з якими у реальному житті зустрічається молода людина - безробіття, сучасні міграції. Відповіді на запитання „Що робити після навчання?“, „Чи потрібен ти своїй країні?“ студенти намагаються знайти у дискусіях. Установка на те, що кваліфіковані, високоосвічені, соціально активні молоді люди потрібні усюди, але найбільш своїй країні, допомагає студентам визначитися: справжній патріот віддає свої знання, сили своїй країні, своєму народові.

„Ставлення до екологічних проблем“, „Захист довкілля“, „Атомні електростанції: добро чи лихо?“ – лише деякі теми рефератів, що засвідчують небайдуже ставлення студентів до природи. Повідомлення про техногенні катастрофи, екологічні кризи, дисбаланс у природі через нерозумне втручання людини мають вплив на зростання відповідальності майбутніх інженерів перед людьми й природою. Справжній патріот не дозволить собі та іншим зашкодити природі. Природа рідного краю – не лише красиві краєвиди, а й національне багатство, яке потрібно берегти й примножувати.

У процесі реалізації змісту патріотичного виховання використовувалися такі методи: лекція, бесіда, рольова гра, дискусія, заняття-концерт, екскурсія, інтегроване заняття на основі взаємодії з іншими предметами (історико-літературне, історико-культурно-психологічне), науково-практичні студент-ські конференції.

Висновки: Ефективність патріотичного виховання залежить від вибору форм і методів, які використовувалися у навчально-виховному процесі і мали вплив на патріотичні почуття студентів. Основним є методичний підхід до суспільно-гуманітарних занять як до системи патріотичного виховання, яка сприяє формуванню патріотичних почуттів, визначенню патріотичних переконань студентів, що виявлятиметься у їх взаємовідносинах із суспільством, плануванні свого майбутнього, яке пов'язане з розвитком країни.

Література:

1. Концепція національного виховання // Рідна школа. – 1995. – № 6. – С. 18-25.
2. Пономарів О. Стилістика сучасної української мови. – К.: Либідь, 1992. – С. 14.

*Т.А. Авксентьєва
м. Вінниця*

ВІКОВІ ОСОБЛИВОСТІ МОРАЛЬНОГО РОЗВИТКУ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ

Фундаментальні зміни в економічному, політичному та соціально-культурному житті суспільства різко загострили проблему формування моральної свідомості молоді. Сучасна молодь перебуває в центрі конфліктуючих цінностей, стандартів і рольових очікувань, які пропонують їй засоби масової інформації, різні громадські організації й об'єднання. Невизначеність процесу соціалізації й автономізації ускладнює для молодого покоління завдання освоєння «дорослих» ролей [2, с. 7]. На жаль, у молодіжному середовищі значного поширення набули прояви соціальної апатії, цинізму, нігілістичного ставлення до моральних цінностей. Все це вимагає пошуку адекватних педагогічних підходів до морального виховання молоді, у тому числі студентів вищих навчальних закладів. Важливою умовою розв'язання цієї проблеми є з'ясування особливостей становлення моральної свідомості в студентському віці.

Різні аспекти морального розвитку особистості в юнацькому віці, що характерний для більшості студентів, досліджувалися багатьма психологами та педагогами (Л.І. Божович, Л.С. Виготський, Р. Бернс, Л. Кольберг, І.С. Кон, О.С. Мудрик, Є.А. Шумилін та ін.). Мета нашої статті полягає у визначенні на основі аналізу психолого-педагогічної літератури

<i>О.В. Марущак, м. Вінниця</i> МОДЕЛЬ ІНТЕГРАЦІЇ ЗНАНЬ З МАТЕРІАЛОЗНАВСТВА У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ШВЕЙНОГО ВИРОБНИЦТВА.....	161
<i>О.В. Пуляк, м. Кіровоград</i> ПСИХОЛОГІЧНІ ТА ФІЗІОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ НЕБЕЗПЕК В УМОВАХ ЗАПРОВАДЖЕННЯ КОМП'ЮТЕРНОГО НАВЧАННЯ.....	168
<i>Я.М. Собко, м. Стрий</i> МЕТОДИКИ ТА ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ ІНТЕГРАТИВНИХ КУРСІВ У ПРОФЕСІЙНІЙ ШКОЛІ.....	173

РОЗДІЛ 4

РОБОТА ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ І-ІІ РІВНІВ АКРЕДИТАЦІЇ В УМОВАХ ІНТЕНСИФІКАЦІЇ НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ

<i>А.Л. Восвода, м. Вінниця</i> ДО ПИТАННЯ РОЗВИТКУ ПІЗНАВАЛЬНОЇ АКТИВНОСТІ СТУДЕНТІВ В УМОВАХ КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЇ СИСТЕМИ.....	179
<i>В.С. Гарвацький, А.В. Калашніков, І.В. Калашніков, м. Вінниця</i> ТРАНСПОРТНІ ЗАДАЧІ В ЗАКЛАДАХ ЕКОНОМІЧНОГО ПРОФІЛЮ.....	183
<i>О.С. Домінський, м. Вінниця</i> ПРАКТИКО-ОРІЄНТОВАНА ОСВІТА.....	197
<i>С.М. Мамрич, м. Львів</i> ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ ЯК РЕАЛІЗАЦІЯ ПОНЯТТЯ “ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ” В ПРОФЕСІЙНІЙ ОСВІТІ.....	201
<i>Л.А. Марцева, м. Вінниця</i> ПІДВИЩЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ІНЖЕНЕРНО- ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ КОЛЕДЖУ ЩОДО ВИХОВАННЯ СТУДЕНТІВ.....	206
<i>Н.С. Матяш, м. Вінниця</i> НАСТУПНІСТЬ ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ ПЕДАГОГІЧНИХ УЧИЛИЩ ТА ПЕДУНІВЕРСИТЕТІВ.....	210
<i>І.Ф. Сулим, м. Вінниця</i> ІНДИВІДУАЛЬНІ ПРОГРАМИ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ ПЕДАГОГІЧНИХ КОЛЕДЖІВ США.....	215
<i>І.С. Черкунов, м. Вінниця</i> ВИХОВАННЯ МОЛОДІ НА ПРИКЛАДАХ ВИРОБНИЦТВА, ВИКОРИСТАННЯ ТА ЕКОНОМІЇ ЕНЕРГІЇ.....	221

РОЗДІЛ 5

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ОСНОВИ ВПРОВАДЖЕННЯ СУЧАСНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ТА ІННОВАЦІЙНИХ МЕТОДИК НАВЧАННЯ І ВИХОВАННЯ СТУДЕНТІВ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ ІІІ-ІV РІВНІВ АКРЕДИТАЦІЇ

<i>О.В. Абрамчук, м. Вінниця</i> ПЕДАГОГІЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ РЕАЛІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ МАЙБУТНІХ ІНЖЕНЕРІВ.....	225
<i>Т.А. Авксентьєва, м. Вінниця</i> ВІКОВІ ОСОБЛИВОСТІ МОРАЛЬНОГО РОЗВИТКУ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ.....	229
<i>В.Н. Багрій, м. Хмельницький</i> РОЛЬ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ В ПРОФЕСІЙНОМУ СТАНОВЛЕННІ МАЙБУТНІХ СОЦІАЛЬНИХ ПЕДАГОГІВ.....	233
<i>Н.М. Байдацька, м. Вінниця</i> МОНІТОРИНГ ЯКОСТІ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ ЯК СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА..	238